

I. МЭТА І ЗАДАЧЫ АГЛЯДУ-КОНКУРСУ

Асноўнай мэтай агляду-конкурсу ў адпаведнасці з Палажэннем, зацверджаным Бюро ЦК ВЛКСМ, Секратарыятам ВЦСПС і Калегіяй Міністра СССР, з'яўляецца мабілізацыя калектываў вучэбных груп на забеспячэнне своечасовага і якаснага выканання кожным студэнтам вучэбнага плана, выхаванне ў іх уяўленняў і дэятэльных адносін да авалодвання ведамі, патрэбнасці ў пастаяннай самаадукацыі, прыцягненні ўсіх студэнтаў у актыўную навукова-даследчую і грамадска-навуковую дзейнасць.

ЗАДАЧЫ АГЛЯДУ-КОНКУРСУ:

стварэнне неабходных умоў для павышэння ўзроўню падрыхтоўкі высокакваліфікаваных спецыялістаў з глыбокімі тэарэтычнымі і практычнымі ведамі, якія валодаюць марксісцка-ленінскай тэорыяй, выхаванне ў духу высокай камуністычнай свядомасці і маральнасці;

актыўны ўдзел студэнтаў у грамадскім жыцці, авалодванне навыкамі арганізацыі масава-палітычнай і выхаваўчай работы, выхаванне адказнасці за даручаную справу, вымананне ўсіх вучэбных аб'яваў за адданню, якія прадугледжаны ў вучэбных планах і праграмах, захаванне вучэбнай і працоўнай дысцыпліны, высокай культуры паводзін;

забеспячэнне ўмоў для самастойнай работы студэнтаў, развіцця студэнцкай навуковай і тэхнічнай творчасці, укараненне ў вучэбны працэс элементу навукова-даследчай работы; сістэматычны аналіз паспяховасці студэнтаў у вучэбных групах, на курсах і факультэтах, вызлучэнне прычын, якія адмоўна ўплываюць на якасць ведаў студэнтаў, ажыццяўленне грамадскага кантролю за захаваннем вызначаных норм напружкі студэнтаў усімі відамі заняткаў;

актыўная культурна-масавая і спартыўная работа, прыцягненне студэнцкай моладзі ў работу ФПГ, у калектывы мастацкай самадзейнасці, аматарскія клубы і аб'яднанні па інтарэсах у спартыўнай секцыі, удзел ва Усеаюзнай экспедыцыі «Мая Радзіма — СССР», аперацыі «Абавязак» і «Паміць», шэфскай рабоце; — паліяшэнне работы па выхаванню ў студэнтаў камуністычных адносін да працы,

Рэпліка

КАМУ ЯК УЗДУМАЕЦЦА...

Высокі працэнт пропуску студэнтамі заняткаў без уважлівых прычын — з'ява ў нашым універсітэце агульнавядомая. Пра гэта шмат гаворыцца, але пакуль што, на жаль, не вядзецца мэтанаіраванай і эфектыўнай барацьбы з прагульшчыкамі. Засведчыла аб гэтым ройдавая праверка камітэта камсамола, штаба «Камсамольскага пражэктара» і рэдакцыі шматтыражнай газеты «Гомельскі універсітэт», праведзеная на гэтым тыдні. Не будзем звяртацца да разгорнутай статыстыкі, а скажам, што ў асобных акадэмічных групах некаторыя лекцыі і практычныя заняткі наведвае ад 50 да 70 працэнтаў студэнтаў. Асабліва вялікая колькасць прагульшчыкаў назіраецца пасля выходнага дня. З прыкмыслым фактам мы сутыкнуліся ў аўторак. Для першакурснікаў усіх пяці груп эканамічнага факультэта адначасова чыталася лекцыя па фізічнаму выхаванню. У аўдыторыі, разлічанай на 75 чалавек, аказалася ўсяго толькі 34 студэнты. Гэта — са 125 першакурснікаў. Чаму ж так атрымалася, што ўжо загадаў выбралі аўдыторыю, у якой не могуць размясціцца ўсе студэнты першага курсу?

Выкладчык С. Сямёнаў тлумачыць гэта недысцыплінаванасцю студэнтаў. Ад яго быццам бы нічога не залежыць. На справе ж, ён быў павінен чытаць лекцыю паасобна для студэнтаў аддзялення эканамічнай працы і аддзялення АМАЭІ, бо ў галоўным корпусе няма ніводнай паточнай аўдыторыі, якая б умясціла 125 чалавек. Тым больш, што і вучэбнай напружкі для С. Сямёнава прадугледжана чытаць лекцыі паасобна на кожным аддзяленні. На кафедры фізіывавання тлумачыць, што такі дозвол С. Сямёнаў атрымаў ад дэканата эканамічнага факультэта. У дэканата сьвярджаюць, што такога дозволу не давалі. Ян — высьвятляецца, намеснік дэкана эканомфака па спорту П. Саковіч самавольна, без узгаднення з вучэбнай часткай, прадставіў такую «льготу» для калегі С. Сямёнава. І апошняе. Мы размаўлялі з некаторымі першакурснікамі, якія не прысутнічалі на лекцыі па фізіываванню. Яны тлумачылі, што наогул не ведалі аб гэтых занятках на тэарэтычнаму курсу. З усяго сказанага можна зрабіць вывад: у арганізацыі вучэбнага працэсу прыведзены факт — не дробязь. І нельга працаваць так, каму як ўздумаецца.

ПАЛАЖЭННЕ

АБ АГЛЯДЗЕ-КОНКУРСЕ НА ЛЕПШУЮ АКАДЭМІЧНУЮ ГРУПУ УНІВЕРСИТЭТА

шырокае прыцягненне моладзі да ўдзелу ў працоўных семестрах, сельскагаспадарчых работах, суботніках і нядзельніках; — удзел лепшых вучэбных груп універсітэта ў рэспубліканскім аглядзе-конкурсе на лепшую вучэбную групу ВНУ Беларусі, ва Усеаюзным і рэспубліканскім аглядах на лепшую навуковую работу па прыроднавуках, тэхнічных і грамадскіх навуках.

II. УМОВЫ І ПАРАДАК ПРАВЯДЗЕННЯ АГЛЯДУ-КОНКУРСУ

Камітэт камсамола, прафбюро факультэтаў у пачатку бягучага навучальнага года павінны забеспячыць своечасовае прыняцце калектывамі вучэбных груп аб'яваў абавязцтваў. Яны абмяркоўваюцца і зацверджваюцца на камсамольска-прафсаюзных сходах групы.

Ход агляду-конкурсу і яго прамержавыя вынікі падводзяцца штомесячна ў адпаведнасці з рэкамендацыямі па арганізацыі сацыялістычнага спаборніцтва факультэцкіх камсамольскіх арганізацый і абмяркоўваюцца на рэдакцыйна-аглядных сходах аднаго раза ў семестр на камсамольска-прафсаюзных сходах факультэтаў. Неабходнай умовай паспяховага правядзення агляду-конкурсу з'яўляецца шырокая галаснасць. На факультэтах павінны быць абсталяваны спецыяльныя стэнды і экраны, якія асвятляюць яго ход.

Вынікі агляду-конкурсу падводзяцца штогод у верасні — кастрычніку на сумесным пасяджэнні камітэта камсамола і прафкома ГДУ на аснове прадстаўленняў камсамольска-прафсаюзных сходаў факультэтаў. Пры прадстаўленні лепшых акадэмічных груп факультэтаў улічваюцца вынікі ўнутрыфакультэцкага сацыялістычнага спаборніцтва.

Званне «Лепшая студэнцкая група ГДУ» прысвойваецца толькі групам, якія маюць 100% паспяховасць.

Лепшая акадэмічная група ГДУ вызначаецца асобна сярод першых і 2—5 курсаў па наступных асноўных паказчыках: III. АДУЛЬНЫЯ ЗВЕСТКІ:

— Колькасць студэнтаў у пачатку семестра.

— Колькасць студэнтаў у канцы семестра (перад летнія).

— Колькасць студэнтаў, выключаных з універсітэта за непаспяховасць.

— Колькасць прапушчаных гадзін баз уважлівых прычын.

— Колькасць зааховчаннаў:

- а) партыйных
б) камсамольскіх
в) адміністрацыйных.

— Колькасць спяганняў:

- а) партыйных
б) камсамольскіх
в) адміністрацыйных.

ПАСПЯХОВАСЦЬ СТУДЭНТАЎ:

— Абсалютная паспяховасць (%).

— Сярэдні бал.

— Колькасць студэнтаў, якія здалі сесію:

- а) толькі на «выдатна» (%)
б) на «добра» і «выдатна» (%)
в) змешаныя адзнакі (%)

— Колькасць студэнтаў, якія здалі дзве сесіі на «выдатна».

— Абсалютная паспяховасць па грамадскіх навуках.

— Колькасць студэнтаў, якія здалі сесію па грамадскіх навуках:

- а) толькі на «выдатна» (%)
б) на «добра» і «выдатна» (%)
в) змешаныя адзнакі (%)

З а ў в а г а: Паказчыкі вызначаюцца па выніках сесіі без перазадач.

УДЗЕЛ СТУДЭНТАЎ У НАУКОВОЙ РАБОЦЕ:

— Колькасць навуковых работ, якія прадстаўлены ў справаздачным годзе на:

- а) універсітэцкіх выстаўках, аглядах, конкурсах, канферэнцыях, у т. л. адзначаных граматамі, дыпламамі;
б) рэспубліканскіх выстаўках, аглядах, конкурсах, кан-

ферэнцыях, у т. л. адзначаных медалямі, граматамі, дыпламамі;

в) усеаюзных выстаўках, аглядах, конкурсах, канферэнцыях, у т. л. адзначаных медалямі, граматамі, дыпламамі.

— Колькасць работ па грамадскіх навуках, якія прадстаўлены ў справаздачным годзе на:

- а) універсітэцкі конкурс, у т. л. адзначаных граматамі, дыпламамі;
б) рэспубліканскі конкурс, у т. л. адзначаных граматамі, дыпламамі;
в) усеаюзны конкурс, у т. л. адзначаных граматамі, дыпламамі.

УДЗЕЛ СТУДЭНТАЎ У ГРАМАДСКІМ ЖЫЦЦІ:

— Колькасць студэнтаў, якія маюць пастаяннае камсамольскае даручэнне.

— Колькасць грамадскіх мерапрыемстваў, якія праведзены па ініцыятыве групы.

— Вынікі атэстацыі па грамадска-палітычнай практыцы:

- а) выдатна
б) добра
в) здавальняюча
г) не атэставана.

— Колькасць студэнтаў, якія займаюцца на ФПГ.

— Колькасць студэнтаў, якія прымаюць удзел у лекцыйна-прапагандыскай дзейнасці.

— Колькасць чалавек-гадзін, адпрацаваных студэнтамі на суботніках, нядзельніках і г. д.

— Колькасць студэнтаў, якія прымаюць удзел у студэнцкім будаўнічым руху.

— Колькасць студэнтаў, якія ўдзельнічаюць у калектывах мастацкай самадзейнасці.

УДЗЕЛ СТУДЭНТАЎ У СПАРТЫЎНЫМ ЖЫЦЦІ

— Колькасць студэнтаў, якія здалі нормы ГПА за бя-

гучы семестр, у т. л. на «Залаты значок ГПА».

— Колькасць студэнтаў, атрымаўшых або павысіўшых спартыўныя разрады.

— Колькасць студэнтаў, заняўшых прызавыя месцы ў справаздачным годзе на:

- а) універсітэцкіх спаборніцтвах;
б) рэспубліканскіх спаборніцтвах;
в) усеаюзных і міжнародных спаборніцтвах.

IV. УЗНАГАРОДЖАННЕ ПЕРАМОЖЦАЎ АГЛЯДУ-КОНКУРСУ

Група, якая заняла I-е месца сярод першых курсаў, узнагароджаецца пераходным вымпелам «Лепшая студэнцкая група ВНУ», прэміяй у размеры 100 рублёў з фонда ректара і акскурсійнай паездкай на гістарычных месцах рэспублікі (з аплатай 50% кошту за лік прафкома).

Група, заняўшая II-е месца сярод першых курсаў, узнагароджаецца Ганаровай граматай і грашовай прэміяй у размеры 150 рублёў з фонда ректара, фатаграфуецца каля сцяга ГДУ.

Група, заняўшая III-е месца сярод першых курсаў, узнагароджаецца Ганаровай граматай і грашовай прэміяй у размеры 100 рублёў з фонда ректара.

Група, заняўшая I-е месца сярод 2—5 курсаў, узнагароджаецца пераходным вымпелам «Лепшая акадэмічная група ВНУ», прэміяй у размеры 150 рублёў з фонда ректара і акскурсійнай паездкай у горад-герой (па выбару студэнтаў групы) — 50% кошту за лік прафкома.

Група, якая заняла II-е месца сярод 2—5 курсаў, узнагароджаецца Ганаровай граматай, прэміяй у размеры 150 рублёў з фонда ректара і фатаграфуецца каля сцяга універсітэта.

Група, заняўшая III-е месца сярод 2—5 курсаў, узнагароджаецца Ганаровай граматай і грашовай прэміяй у размеры 100 рублёў з фонда ректара.

НАСУСТРАЧ ФЕСТИВАЛЮ

У рамках тыдня барацьбы студэнтаў за мір і міжнародны фестывальны рух камітэтам ЛКСМБ і Клубам інтэрнацыянальнай дружбы «Саюз» 22-га лістапада ў актавай зале універсітэта быў праведзены вечар палітычнага плаката і палітычнай песні.

На конкурс палітыкаў, які прысвячаўся маючаму адбыва ў г. Маскве XII Суветнаму фестывалю моладзі і студэнтаў і

праводзіўся пад дэвізам «Салют, фестываль», былі прадстаўлены работы, прызнаныя лепшымі на факультэцкіх аглядах палітычных плакатаў.

Журы ўважліва азнаёмілася з прадстаўленымі работамі. Першае месца вырашае не прысуджаць. Другое заняў палітычны плакат групы М-11 матфака, трэцяе — Ф-22 фізічнага факультэта. За арыгінальнае рашэнне тэмы бараць-

бы за мір заахованы плакаты, выкананыя студэнтамі групы В-23 і В-12 біяфака.

У конкурсе палітесні лепшыя выканаўцамі прызнаны Ірына Кузьменка (фізічны факультэт), дуэт з гістфіла ў складзе Алега Скрыпкіна і Наталлі Драбышэўнай, Алена Мяжэнікава (эканамічны факультэт).

Пераможцы будуць узнагароджаны граматамі камітэта ЛКСМБ, каштоўнымі падарункамі.

ПРЫКЛАДНАЯ ТЭМАТЫКА

лекцый, дакладаў, гутарак у сувязі з 40-годдзем Перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне

40-годдзе Перамогі над фашызмам — буйная палітычная падзея ў жыцці савецкага народа, усяго прагрэсіўнага чалавечтва.

Сусветна-гістарычнае значэнне Перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне.

Варыяцыя СССР за аргументацыю калектывага адпору фашыскай агрэсіі ў перадваенныя гады.

Меры па ўмацаванню абаранаспаўнамоцэнняў нашай краіны напярэддні Вялікай Айчыннай вайны.

Вялікая Айчынная вайна — вайна вызваленчая, справядлівая.

Рашаючы ўклад Савецкага Саюза ў перамогу над фашыскай Германіяй і яе саюзнікамі.

Камуністычная партыя — натхніцель і арганізатар Перамогі савецкага народа. Перамога Савецкага Саюза ў Вялікай Айчыннай вайне — пераканаўчае сведчанне перавагі сацыялізму.

Маналітынае адзінства партыі і народа — магутны фактар Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне.

Непарушная дружба і братства народаў СССР у гады вайны.

Масавы герарызм савецкіх воінаў у баях за Радзіму.

Герарычны дзеянні партызан і падпольшчыкаў у тыле ворага — яркае прыкметнае патрыятызму савецкіх людзей.

Подзвіг працаўнікоў тылу ў гады Вялікай Айчыннай вайны.

Стойнасць і працоўны герарызм савецкіх жанчын у гады Вялікай Айчыннай вайны.

Ленінскі камсамол — баявы памочнік партыі на фронце і ў тыле ў гады Вялікай Айчыннай вайны.

Роля літаратуры і мастацтва ў гады Вялікай Айчыннай вайны ў выхаванні пат-

ПРАЦА геолога заўсёды звязана з вывучэннем новага, даследаваннем неспазнаннага. Вось чаму навуковай работай у той або іншай яе форме займаюцца ўсе студэнты геалагічнага факультэта. Асноўная ўвага ўдзяляецца павышэнню якасці навуковых распрацовак студэнтаў. Ставіцца задача дабівацца такіх вынікаў у навуковай рабоце, якія можна апублікаваць, укараніць у вытворчасць або ў вучэбны працэс пасля на рэспубліканскі і ўсесаюзны конкурсы.

У цэлым на кафедры і кожным выкладчыкам пасобку стала ўдзяляцца значна больш увагі НДРС. Тым не менш нельга гаварыць аб сістэматычнай рабоце кафедра на НДРС, такой, якая выдзяляецца на арганізацыйна-вучэбнага працэсу. НДРС жа з'яўляецца важнейшым састаўным элементам навучання студэнтаў у ВДУ. Перспектывы развіцця НДРС на факультэце мы звязваем з узмацненнем арганізацыйнай работы кафедра, развіццём лабараторнай і апаратурнай базы даследаванняў, больш сістэматычным прыцягваннем

студэнтаў да гаспадарчых і дзяржбюджэтных даследаванняў. Навуковыя інтарэсы нашых студэнтаў разнастайныя. Большая частка навуковых студэнцкіх работ выконваецца ў рамках гаспадарчых і дзяржбюджэтных тэм. Найбольш важныя вынікі даследаванняў студэнтаў

прымяненні да ўмоў Беларусі. Работы ўкараняюцца ў Інстытуты БелНДГРІ і Беларускай геолога-пашукавай экспедыцыі. Яны садзейнічаюць павышэнню геалагічнай эфектыўнасці даследаванняў. У апошнія гады праводзіцца вывучэнне сейсмічных і гідрагеахімічных працэсаў, што працякаюць у непрах

тута геахіміі і геафізікі АН БССР. Студэнты А. Ашарчук, С. Волкаў, В. Ісачанка і іншыя ўдзельнічалі ў зборы, сістэматызацыі і далейшай апрацоўцы фактычных даных пры выкананні тэмы «Перспектывы нафтагазанаоскі і крытэрыі пошуку нафты і газу ў падсольных адкладах».

Інжынернай геалогіі. Студэнты, якія працуюць у СНДЛ, аказваюць істотную дапамогу ў выкананні гаспадарчых і дзяржбюджэтных даследаванняў кафедра, выконваюць курсавыя і дыпломныя работы на высокім узроўні.

Вынікі сваіх даследаванняў студэнты рэгулярна дакладваюць на навуковых студэнцкіх канферэнцыях: універсітэцкіх, рэспубліканскіх, усесаюзных. У 1984 г. напрыклад, студэнт А. Туціцкі зрабіў на усесаюзнай канферэнцыі ў г. Навасібірску доклад «Узрост, генезіс і крыніца матэрыялу шкляных кварцавых пяскоў месцаваджання «Ляхава гара»».

Канешне, далёка не кожны выпускнік геалагічнага факультэта стане вучоным. Большасць з іх будучы працаваць у вытворчых арганізацыях. Тым не менш падрыхтоўка спецыялістаў павінна вестца на навуковай аснове. Задача, якія ставіцца сучаснай геалагічнай практыкай, настолькі складаныя, што іх рашэнне патрабуе творчага пошуку, навуковага падыходу.

М. МЫШЫК,
дацэнт кафедры геафізікі.

БЫЦЬ У ТВОРЧЫМ ПОШУКУ

таў укараняюцца ў вытворчых і навуковых арганізацыях рэспублікі. Да іх ліку трэба аднесці работы: «Разлік аб'ёмных параметраў на ЭВМ для аб'екта «Астрыны» і «Метадыка прагнозу тэмператур», выкананы пад кіраўніцтвам дацэнта Ж. А. Герасімавай з удзелам вялікай групы студэнтаў старэйшых курсаў. У гэтых работах выкараняюцца разлікі гідрагеалагічных параметраў, неабходных для высвятлення гідрагеалагічных умоў раёна даследаванняў і распрацавана метадыка прагнозу тэмператур у

сейсмічна неактыўных рэгіёнах. У Беларусі такія работы праводзіць Інстытут геахіміі і геафізікі АН БССР. Па гаспадарчым дагавору з гэтым Інстытутам арганізаваны і працуюць сейсмічны пункт «Чонкі». У даследаваннях, якія праводзіцца на сейсмапункце пад кіраўніцтвам дацэнта А. П. Пінчука, удзельнічае вялікая група студэнтаў. Вынікі даследаванняў, выкананых у дапамогу студэнтаў Ю. Кіракова, В. Сямёнава, Ю. Петрушэвіча, С. Сокалава і іншых, укараняюцца ў вопытна-метадычную партыі Інсты-

тута Прыпяцкага прагібу» пад кіраўніцтвам дацэнта В. Ф. Карташова. Вынікі даследаванняў укараняюцца ў трэсце «Белнафтагазразведка».

У мінулым годзе пры кафедры гідрагеалогіі і інжынернай геалогіі пачала працаваць студэнцкая навукова-даследчая лабараторыя (загадчык асістэнт В. П. Хайнак, навуковы кіраўнік дацэнт М. А. Журавель). У складзе лабараторыі — канструктарскае бюро і 6 сектараў. Тэматыка даследаванняў ахоплівае практычна ўсе напрамкі гідрагеалогіі і

НА СЕЙСМАЛАГІЧНЫМ ПУНКЦЕ

У 1981 годзе Гомельскім дзяржаўным універсітэтам і Інстытутам геахіміі і геафізікі АН БССР быў заключан гаспадарчы дагавор, сутнасць якога заключалася ў наступным: вывучэнне геалагічнай будовы Гомельскай вобласці і запіс блізка і аддаленых землятрасенняў.

Каб устанавіць сейсмалагічную апаратуру, патрабавалася спецыяльна абсталяванне памяшканні. Так як стварэнне такога навуковага комплексу сіламі аднаго штатнага персаналу было немагчымым, то яго, пад кіраўніцтвам інжынераў і тэхнікаў, стваралі студэнты, прынятыя на пасады лабарантаў.

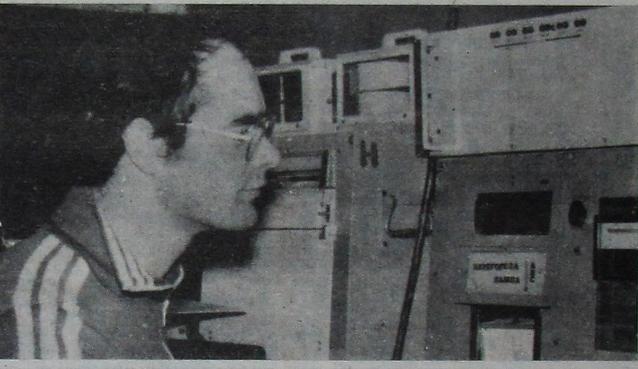
Пасля ўкамплектавання сейсмапункта неабходнымі прыборамі і абсталяваннем, некаторыя студэнты выказалі жаданне і далей працаваць на гэтай цікавай тэме. Міжкуніце самі: землятрасенне адбываецца, напрыклад, у Японіі, прыборы фіксуюць яго ў Беларусі, а на наступны дзень на праграме «Час» перадаюць аб ім падрабязна, а мы ўжо ведаем яго параметры, яго сілу і каарды-

наты. Дарэчы, падобных станцый у Беларусі ёсць яшчэ 2 — сейсмічныя станцыі «Мінск» і «Нарач».

Кожнае лета некалькі студэнтаў геалагічнага факультэта праходзяць вытворчую практыку ва ўрочышчы «Чонкі» на сейсмалагічным пункце. Тут яны вучацца апрацоўваць сейсмаграмы, выдзяляць сейсмічны падзеі, складаць геалагічныя разрэзы, вестці рэжымныя назіранні. У час практыкі студэнты Ю. Кіракоў вызначыў факт непаўназначнага змянення вадароднага паказчыка падземных вод.

Дагавор 1981 года ўжо скончыўся, але работы на сейсмалагічным пункце працягваюцца практычна па той жа тэматыцы. Толькі з больш шырокімі задачамі.

Цяпер мы проста не ўяўляем работу сейсмапункта без студэнтаў. Яны вядуць рэжымныя назіранні за ўзроўнямі падземных вод па Гомельскай вобласці, адначасова на дзесятках свідраваных вымяраюць варыяцыйныя ўмовы элементаў у падземных водах. **І. ЖУРАВЕЛЬ,**
інжынер НДС.

НА ЗДЫМКУ: студэнт 4-га курса геафака Мікалай Анцічук кантралюе работу сейсмастанцыі.

ПА ВАЖНАЙ ПРАБЛЕМЕ

Вада з'яўляецца асновай развіцця усёй народнай гаспадаркі краіны. Рацыянальнае выкарыстанне і ахова падземных і паверхневых вод — гарантыя далейшага росту дабрабыту ўсіх працоўных.

У кастрычніку 1984 г. у г. Гомелі адбылася рэспубліканская навукова-тэхнічная

канферэнцыя «Малыя рэкі Беларускай ССР, іх выкарыстанне і ахова», у якой прынялі ўдзел і выкладчыкі геалагічнага факультэта ГДУ. Удзельнікі канферэнцыі адзначылі, што ў БССР праводзіцца пэўная арганізацыйная, гаспадарчая, навуковая і асветная работа, накіраваная на падтрыманне спрыяльнага гідрагеалагічнага і гідрахімічнага выкарыстання водных рэсурсаў малых рэк.

Для паляпшэння воднага рэжыму малых рэк уведзена ў дзеянне каля 600 вадасховішч і сажалак з агульнай ёмістасцю звыш 600 млн. м³, на 20% меліяраваных зямель (540 тыс. га) створаны сістэмы двухбаковага дзеяння. Звыш 120 тыс. гектараў падвергнуты польдэрнаму асушэнню, на 30 тыс. га пабудаваны водазборныя сістэмы, пасаджана каля 650 га полеахоўных палос, створаны комплексныя гідралагічныя запаведнікі і заказнікі.

Аднак значную шкоду малым рэкам, іх рыбным запасам і навакольнаму асяроддзю прыносяць наносныя скіданне забруджаных сцёкавых вод прадпрыемстваў і арганізацый, сельскай гаспадаркі, прамысловасці і камунальнай гаспадаркі.

На канферэнцыях абмяркоўваліся пытанні аховы малых рэк і прагнозу ўплыў дзейнасці чалавека на іх рэжым і шклякі распрацоўкі водаахоўных мерапрыемстваў. Ад Гомельскага дзяржуніверсітэта выступілі загадчык кафедры інжынернай геалогіі і гідрагеалогіі дацэнт М. А. Журавель. Яго карта магнэтасці зоны інтэнсіўнага водаабмену выклікала вялікую цікавасць.

года ў г. Мінску адбыўся Усесаюзны навуковы семінар на тэму: «Навуковыя асновы гідрагеалагічных прагнозаў рэжыму падземных вод натуральных і парушаных умоў», на якім выступілі вядучыя вучоныя нашай краіны. Гомельскі дзяржуніверсітэт прадстаўлялі дацэнт М. А. Журавель і навуковы кіраўнік ГНДЛ, аўтар гэтых радкоў.

Семінар абмеркаваў асновы гідрагеалагічных прагнозаў рэжыму падземных вод у натуральных і парушаных умовах асноўных прынцыпы гідрагеалагічнага прагназавання ў сувязі з будаўніцтвам засваеннем тэрыторыі, яе эксплуатацыі і іншыя аспекты праблемы. Абедзве наравы падкрэслілі неабходнасць асацэнчэння рэжымных станцый новымі тэхнічнымі сродкамі, выкарыстання ЭВМ пры прагнозах.

На геалагічным факультэце па дзяржбюджэтнай тэме сумесна з БелНДГРІ ў рамках ГНДЛ праводзіцца комплекснае вывучэнне мінеральна-сыравінных рэсурсаў Беларусі.

Да даследаванняў прыцягваюцца студэнты як у перыяд вытворчых практык, так і ў час працы над курсавымі і дыпломнымі работамі.

Выкладчыкам і студэнтамі праводзіцца вывучэнне гідрагеалагічных і інжынерна-геалагічных асаблівасцей паўднёвага ўсходу Беларусі. Усё гэта садзейнічае развіццю творчага мыслення студэнтаў, падрыхтоўцы іх да практычнай дзейнасці, узмацнення ўпэўненасці ў неабходнасці іх работы і саўдзельніцтва ў рашэнні навуковых і вытворчых задач, якія стаяць перад гідрагеалогіяй.

Ж. ГЕРАСІМАВА,
дацэнт.

рыятызму і мужнасці савецкіх людзей.

Самааддана барацьба супраць фашысцкіх захопнікаў воінскіх злучэнняў і партызанскіх атрадаў, удзельніцтва руху Супраціўлення і антыфашысцкага падполля краін Еўропы.

Роля антыгітлераўскай калаліцы ў разгроме фашысцкай Германіі і мілітарызмак Японіі.

Фальсіфікацыя гісторыі другой сусветнай вайны — ідэалагічная дыверсія імперыялізму супраць СССР і брацкіх краін сацыялізму.

Вызваленчая млія Савецкіх Узброеных Сіл у другой сусветнай вайне.

Разгром фашысцкай Германіі і мілітарызмак Японіі — буйнейшае ваеннае і палітычнае паражэнне міжнароднага імперыялізму.

Найбольшае ўдзяенне Перамогі над фашызмам на ўвесь ход сусветнага развіцця.

Узнікненне і паспяховае развіццё сусветнай сацыялістычнай сістэмы.

Крах каланіяльнай сістэмы імперыялізму.

Аслабленне міжнародных палітычных капіталізму ў пасляваенны перыяд.

ваіны — суровае папярэджанне цяперашнім прэтэндэнтам на сусветнае панаванне.

Галоўны ўрок Вялікай Айчыннай вайны — змагача да супраць ваіны, пакуль яна не пачалася.

Авантурыстычны, мілітарысцкі курс імперыялізму ЗША — сур'ёзная пагроза міру і бяспеды народаў.

НАТО — зброя імперыялістычнай реакцыі і агрэсіі.

Расшчы адпор рэваншызму і мілітарызму — важная задача міралюбівых сіл, усіх народаў планеты.

Антывародная, рэакцыйная сутнасць імперыялізму. Барацьба СССР, брацкіх краін сацыялізму за ліквідацыю ваеннай пагрозы, спыненне гонкі ўзбраенняў, захаванне міру.

Брацкі саюз народаў і арміяў краін Варшаўскага Дагавора — надзейная апора міру.

Развіццё ўсеабаковага супрацоўніцтва сацыялістычных дзяржаў ў рамках Савета Эканамічнай Узаемадапамогі.

Рост антываеннага руху ў свеце.

най палітыкі КПСС.

Выкананне планаў, добра сумленна праца, высокая дысцыпліна і арганізаванасць — грамадзянскі абавязак і патрыятычны доўг кожнага савецкага чалавека.

Фарміраваць у працоўных выразны класавы пазіцы, высокую палітычную плынасць, неспрымрэмасць да імперыялізму.

Савецкая Армія — школа патрыятычнай узмацнення моладзі, выхавання самраўднанага сацыялістычнага інтэрнацыяналізму.

Выхаванне ў моладзі га-тоўнасці да абароны сацыялістычнай Айчыны — важная задача Ленінскага камсамола.

Умацаванне абараназольнасці краіны, абарона сацыялістычнай Айчыны — свяшчэнны абавязак кожнага грамадзяніна СССР.

Клопаты КПСС і Савецкай дзяржавы аб удзельніках Вялікай Айчыннай вайны.

Ветэраны вайны нашага калектыву.

Паспяхова выканаем заданні 1984 года і пайдоўкі ў цэлым!

ПАЭЗІЯ КРЫНІЧНАЙ ЧЫСЦІНІ

(ДА 80-ГОДДЗЯ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ САЛАМЕІ НЕРЫС)

Ружовы туман, які ап'яняе свежаасцю вільгаці і папустова расце ў промных узыходзячага сонца. Няясны шум, які уздымае. Стук аб'яскава сучасных паломнікаў даўніны па драўлянаму насцілу тракайскага мосціка. Паглынаючы блакіт неба, які цаліе азёрную сінь зямлі. Далёкая і блізка зеляніна гаёў. Непрыступны замак на астраўку, які царыліва скарыўся будаўнічым лясам. І соды, у самім паветры, — прыгажосць, нібы пралітая на зямлю неасцярожным рухам бездакорнай чысціны неба. І вершы, якія адухатарваюць сваёй паэтычнай гармоніяй прыродную прыгажосць жыцця:

Пой, сердце, жыць, тобой
любоную,
Лазурь безоблачную,
чыстую,
И гучку, ветерком гонимую,
И в сосняке тропинку
ишную.
Пой жыць без піль, без
думи черной,
Летающую беспечной
птицей, —
О, радость ласточки
провоной!
Журавль над спицею
крявцей!

Крынічная чысціна і сама паэзія, як тая, мілая сэрцу кожнага літоўца, рака Нерыс, што мудрагеліста акаймляе сваім сінім паяском сіваю даўніну Вільнюса, як тая крыніца, якая вынесла на вялікія прасторы паэтычнага мастацтва імя Бачыскайтэ-Буцэне — трапяткой і стойкай, кволай і мужнай Саламеі Нерыс.

Аб вялікім меркаваць заўсёды цяжка. Прасцей сілчусь усхваляваць сэрца падманліва супакойлівымі рамкамі нараджэння і смерці. Вясковыя кругаварот радасных сустрэч і горкіх, незамежных страг. Але як няпроста растлумачыць жыццё сапраўднай паэзіі Ды і ці можна растлумачыць тое, што ўсім адчуваецца па-рознаму, таму што ва ўсіх ёсць свае сэрцы, і яны бяляць...

Сорак гадоў на злеме лёсу ўсёй Зямлі і невядлікай у светлым маштабе Літвы. Сорак гадоў асабістага зразумення свету і пакутлівых пошукаў праўды і іспіны, якія ўскалыхнулі гэты свет, водгукам далёкіх бітваў даялялі да глухой вёсачкі Кірнай, дзе прайшлі дзяцінства і юнацтва паэтысы.

Пасля першага зборніка «Раніца» (1927 г.), які здзіўляў сучаснікаў незвычайным лірызмам і абпальваючай бескампраміснасцю ў самадзялогу з асабістым сумленнем, прыйшла чарга новых пошукаў, новых імкненняў і перамогаў, калі паэзія стала незнішчальнай зброяй барацьбы, грознай сваім невычарпальным маральным зарадам.

У вершы «Ляццяць жураўлі» (1935 г.) са здзіўлячай сваёй прастотай, шчырасцю Саламея Нерыс выказала тое, за што змагалася ў ўмовах цензурны і прыгнёту буржуазнай Літвы, у што верыла:

Мчатся птицы, мчатся
тучи,
С ними мчатся мысль
моя, —
Если бы рукой могучей
Бедность задушила я!

Самыя тонкія струны роднай прыроды, кранутыя пашчотнай рукой паэта, гучалі грозным набатам, які не аглушаў, не падаўляў, а ўзвышаў пацучці, асвятляў барацьбу за свабоду і справядлівасць.

Доўгачаканая свабода наступіла ў 1940 годзе, прыйшла ў салютуючых промнях чэрвеньскага сонца. І гэтак сонечнае, светлае абнаўленне шматпакутнай літоўскай зямлі загарыцца ярка-чырвоным, як кроў паўшых і жывых барацьбітоў, сцяжком депутата Бярхоўнага Савета СССР на грудзях Саламеі Нерыс.

Яна не была тады народным паэтам па званню, але яна была паэтам народа па ўсяму характару сваёй творчасці, па сле асабістай прынадлежнасці да працаўнікоў, якую смела і рашуча даказвала сваімі кнігамі. Яна была паэтам глыбока нацыянальным, які здолееў улавіць і перакласці на верш музыку душы народа, і таму па сённяшні дзень яе паэзія цяжкая для перакладу «сваёй здзіўляючай прастотай, прэзрысцю, «адзінасцю» слоўнага выражэння, уласцівай толькі вялікім паэтам».

Яна была заўсёды з народам, яе голас зліваецца з думкай, а душа з цэлам заўсёды: і ў радкі імгненна шчасця, і ў час смярцельных выпрабаванняў, калі насунуліся на Літву палчаныя фашысцкіх «вызва-

ліцеляў» і азвэралых «былых», гаспадароў некалі маленькай краіны, якая стала вялікай савецкай Радзімай. За гэтую вялікую Радзіму гінулі рускія і беларусы, украінцы і эстонцы. За гэтую вялікую Радзіму сваім вершам, польем сваіх кніг («Спявай, сэрца жыццё!» (1940 г.), «Салавей не можа не спаваць» (1945 г.) змагалася Нерыс.

У яе паэзіі гучаў смутак апаганенай ворагам зямлі: **Наліліся кровью небеса. А ты на пелеліце зямлі Стоишь без памяти —**

одна,
Растеряна, разорена...
Озер тишиные глаза
Заволоклись тяжелым
дымом.

(«Литва», 1944)
Але яна верыла ў перамогу добра, яна жыла перамогай. І гэтая святая вера абганяла час, аспярджала гісторыю, асцяпала прарочым прадчуваннем і за год да перамогі, у якім яшчэ будучы стравы, будучы тысячы пахавальных лістоў, нараджала вершы:

Настанет май, в садах
сирень ознется,
И соловей безмолвовать
устанет...

І май настаў. Прыйшла перамога, радавалася зямля, працягвалася жыццё, і пачыналіся новыя жыццё, светлыя, радасныя, шчаслівыя, пасляваенныя... І спявалі свае песні салаўі. І ўсё было такім цудоўным, як вершы той, каго ў бессмяротным 1945-м спасцігла смерць.

Няпраўда, што перад смерцю ўсе роўныя. Смерць забівае плоць, але душа, калі яна ёсць, жыве. Бесмяротнасць душы дае народ. Да яго, народа, душа і вяртаецца, з ім яна і жыве: вершам, подзвігам...

Цудоўная родная зямлі! Яе азёры, як вочы дзяціці, заклікаюць да жыцця. Да ўсмешкі яе палеў мае права дакранацца толькі плуг арагата. Яе прыгажосць захоўвае сапраўднае паэзія:

Пой, сердце, все,
чем ты гордишься, —
Надежда, радость,
тревоги,

А смолкнешь —
в камень обратишься,
Тебя загончат вражьи
ноги.

І АФАНАСЬЕУ,
студэнт 5-га курса гісфіла.

ВЫКАНАЛІ ПАЧЭСНЫ АБАВЯЗАК

«Дні донара», якія прайшлі ў нашым універсітэце, яскрава пацвердзілі маральную свядомасць студэнцкай моладзі, супрацоўнікаў ГДУ. Сотні юнакоў і дзяўчат адгукнуліся на заклік стаць у рады базвыплатных донараў.

У арганізацыі і правядзенні масавага мерапрыемства па выкананню маральнага абавязку студэнцтва прынялі актыўны ўдзел камітэт ЛКСМБ, прафком студэнтаў, дэканы, куратары, камітэт Чырвонага Крыжа ўніверсітэта.

Найбольшую актыўнасць і арганізаванасць у «Дні донара» прадэманстравалі геалагічны факультэт. У гэтым вялікай заслуга старшага куратора факультэта І. С. Лазарава. Сярод будучых геологаў шмат базвыплат-

ных донараў, якія здаюць сваю кроў неаднаразова. Трэцякурсыні В. Дашкевіч і Я. Кіпнюк прыходзілі, напрыклад, на донарскі пункт у дзевяты раз.

Актыўнымі донарамі ўніверсітэта з'яўляюцца таксама студэнцкія групы Р-41 гісторыка-філагалічнага факультэта Т. Грыбава і І. Серыківа, будучыя эканамісты Я. Варанаў, А. Сяргеева, студэнты біялагічнага факультэта Т. Чудноўская, І. Бусел, В. Валтоўскі і многія іншыя.

Н. КАРТАШОВА,
старшыня Таварыства Чырвонага Крыжа ГДУ.

НА ЗДЫМКУ: у восьмы раз прыйшоў на донарскі пункт, каб даць сваю кроў, студэнт 4-га курса аддзялення АМАЭ эканамічнага факультэта Аляксандр Крыжэўскі.

Фота У. Чысціка.

У СВЕЦЕ МУДРЫХ ДУМАК

Однажды спросили (арабского философа) Газали, как он достиг такой высокой степени в науках. «Потому, что не стыдился я спрашивать о том, чего не знал», — отвечал он.

и откровенно сказать: «не знаю»...

Д. И. ПИСАРЕВ.

Я испытываю всю жажду познания, бесполое стремление влечет меня вперед и вперед, и каждый успех на этом поприще дает мне радость.

«знание возбуждает любовь: чем больше знакомишься с наукой, тем больше любишь ее».

Н. Г. ЧЕРНЫШЕВСКИЙ.

Знание только тогда знание, когда оно приобретено усилиями своей мысли, а не памятью.

Л. Н. ТОЛСТОЙ.

...очень немногие люди, и притом только самые замечательные, способны просто

Когда человек хочет узнать — он исследует, когда он хочет спрятаться от тревог жизни — он выдумывает.

М. ГОРЬКИЙ.

З вамі гутарыць урач У ІНТЭРСАХ КОЖНАГА

На варпе здароўя савецкай людзей стаць дзяржаўная сістэма сацыялістычнай аховы здароўя, асноўным напрамкам якой з'яўляецца прафілактыка. Прафілактычны напрамак савецкай медыцыны ажыццяўляецца пры дапамозе дыспансерызацыі. Пад ёй разумеюцца актыўнае дынамічнае назіранне за станам здароўя насельніцтва з вывучэннем умоў працы і быту, выяўленнем і ўхваленнем прычын, якія садзейнічаюць узнікненню захворванняў. Дыспансерызацыя накіравана на забеспячэнне правільнага фізічнага развіцця, захаванне і ўмацаванне здароўя, на актыўнае выяўленне асоб з павышанай рызыкай узнікнення захворванняў, на папярэджанне хвароб шляхам правядзення адваедных лячэ-

на-прафілактычных і іншых мерапрыемстваў.

Да гэтага часу дыспансерным метадам былі ахоплены асобныя катэгорыі людзей як здаровых, так і хворых (асобы, занятыя на работах са шкоднымі ўмовамі працы, падлеткі, спартсмены, хворыя цукровым дыябетам, рэўматызмам, язвавай хваробай страўніка, злаякаснымі захворваннямі, туберкулёзам і інш.).

Перадавыя ўрачы і вучоныя краіны даўно зразумелі, што ў інтэрсах здароўя людзей неабходна паставіць урача «наперадзе» хваробы, ска-чэнтраванае яго галоўныя клопаты на здароўе і яго ўмацаванні, а не на барацьбе з тымі «паломікамі», якія ўжо адбылі ў арганізме.

Але для ажыццяўлення гэ-

тай задачы спатрэбіўся доўгі час. Толькі зараз, калі ліквідаваны эпідэміі інфекцыйных хвароб, калі ў краіне разгорнута вялікая сетка паліклінік, дыспансеруў, бальніц, санаторыў, асаішчаных сучасным абсталяваннем і забяспечаных кваліфікаванымі кадрамі, стала магчымым паставіць пытанне аб паступовым ахове сістэмай дыспансерызацыі ўсіх савецкіх людзей.

Агульная дыспансерызацыя патрабуе намаганняў не толькі ўрачоў, але і ўсіх людзей. Некаторыя ж не дапаўняюць важнасць прафілактычных аглядаў і сістэмнага ўрачэбнага назірання, не з'яўляюцца ў вызначаны тэрмін для паўторных кантрольных аглядаў, не праходзіць назначаных абследаванняў, не выконваюць рэкамендацый урача.

Нават, калі вас нічога не турбуе, трэба час ад часу правяраць стан свайго здароўя ва ўчастковага ўрача.

У выпадку выяўлення вострага захворвання, урач будзе актыўна лячыць яго ўсім даступнымі метадамі, уключаючы стацыянарнае лячэнне. Пры выяўленні хранічнага захворвання ўрач прыме ўсе меры да таго, каб пазбегнуць абстрактнага і прагрэсіўнага ўважання хваробы, захаваць вагу працаздольнасць.

Толькі аб'яднанымі намаганнямі ўрач і хворы змогуць перамагчы хваробу і зрабіць дыспансерызацыю паступова эфектыўнай.

Вас ўзлілі пад дыспансернае назіранне. Цяпер урачы будучы актыўна і сістэматычна сачыць за станам вашага здароўя. Але і вы не вядзіце сябе пасіўна.

Рабіць усё для паліпашэння свайго здароўя — гэта ваш абавязак.

Е. ПІНЧУК,
урач паліклінікі № 6,
член таварыства Чырвонага
Крыжа.

АБ НЕЗАБЫЎНЫМ

У кнігарні № 19 па вуліцы Савецкай, 106 у продажу ёсць літаратура, прысвечаная 40-годдзю Перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне.

В. МАСКВІН. Дарогамі славы. Маршруты па месцах рэвалюцыйнай, баявой і працоўнай славы савецкага народа. — М., Савецкідат, 1983.

В. А. АКУЛА. Паўднёва-заходняй Мінска. — Мн., Беларусь, 1984.

В. ПЛЕШАВЕНЯ. У краю партызанскім. Кніга нарысаў у дзюх частках. «Вогненныя гадзі» — аб партызанскім руху ў Беларусі. «Васьцюскі дом» — аб мірным часе, стваральнай працы беларускага народа. — М., Известия, 1983.

К. Т. МАЗУРАЎ. Незабывучае. — Мн., Беларусь, 1984.

Д. В. ЦЯБУТ. На зямлі абпаленай. — Мн., Беларусь, 1984.

Л. МЯЖЭНСКАЯ,
прадавец магазіна.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.